

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
16 ΙΟΥΝΙΟΥ 1987

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
91

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

192. Σύσταση κλάδου ΔΕ Τεχνικού και δύο (2) θέσεων στο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Εργατοτεχνιτών Δομικών και Ξυλουργικών Εργασιών. 1
193. Σύσταση κλάδου ΥΕ Εργατών και δύο (2) θέσεων στο Ταμείο Ασφάλισης Επαγγελματιών και Βιοτεχνών της Ελλάδος (ΤΕΒΕ). 2
194. Περί μεταφοράς ή δανειοδότησης μέρους των πλεονασμάτων του κλάδου Πρόνοιας του Ταμείου Ασφάλισης Συμβολαιογράφων στον κλάδο Υγείας αυτού. ... 3
195. Κανονισμός Οικονομικής Οργάνωσης και Λογιστικής λειτουργίας του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας. 4
196. Μεταφορά πλεονασμάτων του Κλάδου Ασθενείας του Ταμείου Ασφάλισης Προσωπικού ΟΠΕ στον Κλάδο Συντάξεως αυτού. 5
197. Αναλυτικό πρόγραμμα Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού σχολείου. 6

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

(1)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 192

Σύσταση κλάδου ΔΕ Τεχνικού και δύο (2) θέσεων στο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Εργατοτεχνιτών Δομικών και Ξυλουργικών Εργασιών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις : α) Της παρ. 5 του άρθρου 24 του Ν.1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα» (ΦΕΚ 137/Α/85), β) του Ν.1586/86 «Βαθμολογική διάρθρωση των θέσεων του Δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των Οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 37/Α/1.4.86), γ) του άρθρου 17 του Ν.1320/1983 (ΦΕΚ 6/Α/1983).

2. Την ΔΙΟΔ/Φ.01/23/4205/86/απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης «Καθορισμός προσόντων διορισμού» (ΦΕΚ 318/Β/9.5.86).

3. Την 2389/87 απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουρ-

γού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών Σπ. Καλούδη» (ΦΕΚ 81/Β/87).

4. Την αριθμ. 482/1986 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά από πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υφυπουργού Οικονομικών, αποφασίζουμε :

Άρθρο 1.

Σύσταση κλάδου.

Στο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Εργατοτεχνιτών Δομικών και Ξυλουργικών Εργασιών συνιστάται κλάδος ΔΕ τεχνικός.

Άρθρο 2.

Σύσταση θέσεων.

1. Στον παραπάνω κλάδο συνιστώνται δύο (2) θέσεις, μία (1) με ειδικότητα ηλεκτρολόγου και μία (1) με ειδικότητα υδραυλικού.

2. Προσόν διορισμού στον εισαγωγικό βαθμό του κλάδου αυτού ορίζεται το προβλεπόμενο, στο άρθρο 16 της Απόφασης αριθμ. ΔΙΟΔ/Φ.01/23/4205/86, του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης όπως ισχύει κάθε φορά.

Στον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 26 Μαΐου 1987

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΑΛΑΜΑΝΗΣ

ΣΠΥΡΟΣ ΚΑΛΟΥΔΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ

(2)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 193

Σύσταση κλάδου ΥΕ Εργατών και δύο (2) θέσεων στο Ταμείο Ασφάλισης Επαγγελματιών και Βιοτεχνών της Ελλάδος (ΤΕΒΕ).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις : α) Της παρ. 5 του άρθρου 24 του Ν.1558/1985 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά όργανα» (ΦΕΚ 137/Α/85), β) του Ν.1586/86 «Βαθμολογική διάρθρωση των θέσεων του Δημοσίου, Νομικών προσώπων δημοσίου

δικαίου και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 37/Α/1.4.86), γ) του άρθρου 17 του Ν.1320/1983 (ΦΕΚ 6/Α/83).

2. Την ΔΙΟΔ/ΦΟ1/23/4205/86 απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης «Καθορισμός προσόντων διορισμού» (ΦΕΚ 318/Β/9.5.86).

3. Την 2389/87 απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Οικονομικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών Σπ. Καλούδη» (ΦΕΚ 81/Β/87).

4. Την αριθμ. 480/1986 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας μετά από πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Υφυπουργού Οικονομικών, αποφασίζουμε :

Άρθρο 1.

Σύσταση Κλάδου.

Στο Ταμείο Ασφαλίσεως Επαγγελματιών και Βιοτεχνών της Ελλάδος (ΤΕΒΕ), συνιστάται κλάδος ΥΕ Εργατών.

Άρθρο 2.

Σύσταση θέσης.

1. Στον παραπάνω κλάδο, συνιστώνται δύο (2) θέσεις.

2. Προσόν διορισμού στον εισαγωγικό βαθμό του κλάδου αυτού, ορίζεται το προβλεπόμενο στο άρθρο 24 της Απόφασης αριθμ. ΔΙΟΔ/Φ.01/23/4205/86 του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης όπως ισχύει κάθε φορά.

Στον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 26 Μαΐου 1987

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ   ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΑΛΑΜΑΝΗΣ   **ΣΠΥΡΟΣ ΚΑΛΟΥΔΗΣ**
ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ   ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ

(3)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 194

Περί μεταφοράς ή δανειοδότησης μέρους των πλεονασμάτων του κλάδου Πρόνοιας του Ταμείου Ασφαλίσεως Συμβολαιογράφων στον κλάδο Υγείας αυτού.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη :

1. Το άρθρο 3 του Ν.861/79 (ΦΕΚ 2/Α/5.1.79) όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 του Ν.1276/82 (ΦΕΚ 100/Α/24.8.82).

2. Την παρ. 5 του άρθρου 24 του Ν.1558/1985 (ΦΕΚ 137/Α/26.7.85).

3. Την απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών αριθμ. 2389/87 (ΦΕΚ 81/13.2.87 Β') «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών».

4. Τη γνώμη του Δ.Σ. του Ταμείου Ασφαλίσεως Συμβολαιογράφων που λήφθηκε στις 28.4.86 και 12.5.86 συνεδριάσεις αυτού.

5. Την 636/1986 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας με πρόταση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αποφασίζουμε :

Άρθρο μόνο.

Στον Οργανισμό του Ταμείου Ασφαλίσεως Συμβολαιογράφων προστίθεται άρθρο υπ' αριθμ. 20α έχον ως κατωτέρω :

«Άρθρο 20α

1. Επιτρέπεται με απόφαση του Δ.Σ. του Ταμείου και έγκριση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών

Ασφαλίσεων η μεταφορά ή δανειοδότηση από τα πλεονάσματα του κλάδου Πρόνοιας, στον κλάδο Υγείας, για την αντιμετώπιση εκτάκτων και επείγουσών αναγκών αυτού, υποχρεωμένου του Κλάδου Υγείας, να επιστρέψει τα ποσά που θα λάβει για τον παραπάνω σκοπό, το αργότερο μέσα σε δύο χρόνια από τη λήψη τους.

2. Στην περίπτωση δανειοδότησης, τα ποσά θα επιβαρύνονται, από τον χρόνο δανειοδότησης με το επιτόκιο που ισχύει κάθε φορά για τα αποθεματικά κεφάλαια των Ασφαλιστικών Οργανισμών στην Τράπεζα Ελλάδας.

3. Με το αυτό επιτόκιο θα επιβαρύνονται για το τυχόν πέραν της διετίας χρονικό διάστημα και τα μεταφερόμενα κεφάλαια, αν δεν επιστραφούν μέσα στον καθοριζόμενο από τις διατάξεις του παρόντος χρόνο.

Στον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 26 Μαΐου 1987

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΣΠΥΡΟΣ ΚΑΛΟΥΔΗΣ

Γ. - Α. ΜΑΓΚΑΚΗΣ

(4)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 195

Κανονισμός Οικονομικής Οργάνωσης και Λογιστικής λειτουργίας του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν.861/79 (ΦΕΚ 2/Α/5.1.79) όπως αντικαταστάθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Ν.1276/82 (ΦΕΚ 100/Α/24.8.82).

2. Τις διατάξεις του άρθρου 23 παρ. 1 περ. στ' του Ν.1558/85 «Κυβέρνηση και κυβερνητικά Όργανα» (ΦΕΚ 137/Α/26.7.85).

3. Την απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών αριθμ. 2389/87 (ΦΕΚ 81/13.2.87 Β') «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών».

4. Τη γνώμη του Δ.Σ. του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας που διατυπώθηκε στην 9/26.3.86 συνεδρίαση αυτού.

5. Την 37/1987 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Με πρόταση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Υφυπουργού Οικονομικών, αποφασίζουμε :

Άρθρο 1.

Παραστατικά Διαχειρίσεως.

1.α) Για κάθε είσπραξη, πληρωμή και κίνηση κεφαλαίων και τακτοποίηση λογαριασμών, απαιτείται η έκδοση ειδικού παραστατικού το οποίο λαμβάνεται από αριθμημένα με αύξουσα αριθμηση έντυπα στελέχη.

β) Για την παρακολούθηση της κινήσεως ορισμένων λογιστικών εγγράφων που επαναλαμβάνονται τακτικά, παρέχεται, μετά από έγκριση, του Διοικητικού Συμβουλίου, η ευχέρεια της τηρήσεως και άλλων παραστατικών, που λαμβάνονται και αυτά από αριθμημένα με αύξουσα αριθμηση έντυπα στελέχη.

2. Στα παραπάνω παραστατικά, διατυπώνεται με σαφήνεια η αιτία της εκδόσεως, μνημονεύεται η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις περιπτώσεις όπου απαιτείται και αναφέρονται τα δικαιολογητικά που επισυνάπτονται

ή σημειώνεται η ένδειξη παραπομπής σ' αυτά, εφόσον τηρούνται σε ιδιαίτερο αρχείο, με τα οποία αποδεικνύεται το νόμιμο της επερχόμενης μεταβολής.

3. Τα παραστατικά εκδίδονται από το Λογιστήριο και υπογράφονται από τον Προϊστάμενο του Λογιστηρίου, προσυπογράφονται δε από τον Διευθυντή του Ταμείου και τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου.

4. Οι εγγραφές στα λογιστικά βιβλία στηρίζονται πάντοτε σε παραστατικά του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 2.

Οικονομικό και Λογιστικό έτος.

Το οικονομικό και λογιστικό έτος του Ταμείου ταυτίζεται με το ημερολογιακό, δηλαδή αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου έτους.

Άρθρο 3.

Προϋπολογισμός.

1. Τα έσοδα και έξοδα (δαπάνες και παροχές) προσδιορίζονται κάθε οικονομικό έτος με βάση τον προϋπολογισμό του Ταμείου και κατατάσσονται σ' αυτόν κατά γενικές κατηγορίες και υποκατηγορίες, σύμφωνα με το δεκαδικό σύστημα.

2.α) Έσοδα θεωρούνται όσα εισπράττονται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

β) Έξοδα θεωρούνται όσα πραγματοποιούνται για παροχές και άλλες δαπάνες κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

3. Ανάλογα με τον πάγιο ή μη χαρακτήρα τους, τα έσοδα και τα έξοδα διακρίνονται σε τακτικά και έκτακτα και κατατάσσονται κατ' είδος ομάδας και κατηγορίας ανάλογα με την αιτία και τη φύση τους, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Άρθρο 4.

Κατάρτιση και έγκριση Προϋπολογισμού.

1. Ο Προϋπολογισμός κάθε οικονομικού έτους κατάρτιζεται από το Λογιστήριο του Ταμείου πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους και υποβάλλεται για έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο από το Διευθυντή του Ταμείου συνοδευόμενος από την Εισηγητική έκθεση, που περιέχει ανάλυση και αιτιολόγηση των επί μέρους κονδυλίων των προβλεπόμενων εσόδων και εξόδων.

2. Ο Προϋπολογισμός μετά την έγκριση του από το Διοικητικό Συμβούλιο, υποβάλλεται για έγκριση στο Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 5.

Εκτέλεση Προϋπολογισμού

1. Κάθε εισήγηση στο Διοικητικό Συμβούλιο που αφορά την έγκριση δαπάνης πρέπει να συνοδεύεται από βεβαίωση του Λογιστηρίου ότι υπάρχει η απαιτούμενη πίστωση.

2. Για την παρακολούθηση της εκτελέσεως του Προϋπολογισμού το Λογιστήριο τηρεί ιδιαίτερο βιβλίο στο οποίο καταχωρούνται οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται, σε μείωση των αντίστοιχων πιστώσεων.

3. Η εκτέλεση του Προϋπολογισμού κάθε οικονομικού έτους παρατείνεται για δύο μήνες για την είσπραξη των εσόδων του έτους που έληξε, καθώς και για την πληρωμή των εξόδων, για τα οποία οι σχετικές υποχρεώσεις έχουν αναληφθεί μέχρι τη λήξη του.

Άρθρο 6.

Συμπληρωματικές πιστώσεις - νέες πιστώσεις.

Για την συμπλήρωση των πιστώσεων του Προϋπολογισμού, σε περίπτωση που αυτές θα είναι ανεπαρκείς, κατά την εκτέλεσή του, καθώς και για την αντιμετώπιση έκτακτων δαπανών που δεν είναι δυνατό αντικειμενικά να προβλεφθούν κατά την κατάρτιση του Προϋπολογισμού, στην αρχή του σκέλους των εξόδων θα αναγράφεται «Αποθεματικό» με τη διάκριση «τακτικό» και «έκτακτο».

Η τροποποίηση του προϋπολογισμού μετά την έγκρισή του από το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλεται για έγκριση

στο Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Άρθρο 7.

Απολογισμός - Ισολογισμός.

1.α) Μέσα στο μήνα Μάιο κάθε έτους, συντάσσεται ο απολογισμός του προηγούμενου οικονομικού έτους στον οποίο αναγράφονται κατά την ίδια τάξη με τον Προϋπολογισμό οι εισπράξεις και οι πληρωμές του Ταμείου που έχουν προβλεφθεί και πραγματοποιηθεί κατά το έτος στο οποίο αναφέρεται ο απολογισμός.

β) Με τον απολογισμό κάθε έτους, συντάσσεται και ο ισολογισμός που απεικονίζει τη γενική οικονομική κατάσταση του Ταμείου στις 31 Δεκεμβρίου του έτους στο οποίο αναφέρεται.

2. Τα ποσοστά αποσβέσεων των πάγιων περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου καθορίζονται από τις διατάξεις που ισχύουν. Επίσης για την απόσβεση οποιουδήποτε άλλου ενεργητικού στοιχείου, απαιτείται απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου που εγκρίνεται από το Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

3. Ο Ισολογισμός συντάσσεται σύμφωνα με τις παραδεγμένες αρχές της Λογιστικής Επιστήμης και περιλαμβάνει τα περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου που κατατάσσονται ως εξής :

- α) Πάγιο ενεργητικό και επενδύσεις
- β) Απαιτήσεις
- γ) Καταθέσεις
- δ) Διαθέσιμα
- ε) Υποχρεώσεις
- στ) Αποθεματικά
- ζ) Λογαριασμοί τάξεως

4. Ο Απολογισμός και Ισολογισμός εισάγονται προς ψήφιση στο Διοικητικό Συμβούλιο και υποβάλλονται για έγκριση στο Υπουργείο Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μέχρι τις 31 Μαΐου του ίδιου έτους.

Άρθρο 8.

Αρχεία Διαχειρίσεως

Ως προς το χρόνο διατήρησης στο Ταμείο, του διοικητικού, διαχειριστικού και ασφαλιστικού αρχείου, εφαρμόζονται οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

Άρθρο 9.

Προληπτικός και κατασταλτικός έλεγχος.

Ο προληπτικός και κατασταλτικός έλεγχος της διαχείρισης του Ταμείου ασκούνται σύμφωνα με τα όσα ορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 10.

Εισπράξεις.

1. Οι εισπράξεις του Ταμείου εισερχόμενες από την Ιονική -Αιτική Τράπεζα Ελλάδας με εντολή των σχετικών λογαριασμών του Ταμείου, που τηρούνται σ' αυτή.

2. Τα αποθέματα που σχηματίζονται πέρα από τις τρέχουσες υποχρεώσεις του Ταμείου κατατίθενται στην Τράπεζα Ελλάδας τηρουμένων των διατάξεων του Α.Ν. 1611/1950 και του Ν.Δ. 2999/1954, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο 11.

Προμήθειες.

1. Κάθε συμφωνία που συννομολογείται για λογαριασμό του Ταμείου για προμήθειες και εργασίες γενικά, ενεργείται σύμφωνα με τις προβλεπόμενες περί προμηθειών διατάξεις του Π.Δ. 715/79 όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.

2. Οι ανωτέρω προμήθειες υπόκεινται σε κάθε περίπτωση, στην έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου.

Άρθρο 12.

Επένδυση κεφαλαίων.

1. Τα διαθέσιμα κεφάλαια του Ταμείου μπορεί να επενδύονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου αυτού

εγκρινομένης από τον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τηρουμένων και των διατάξεων γενικών ή ειδικών νόμων, που ισχύουν κάθε φορά, σχετικά με την τοποθέτηση των κεφαλαίων των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.

α) Σε χρεώγραφα του Δημοσίου, σε αξίες εγγυημένες απ' αυτό και σε μετοχές Τραπεζών, ή Εταιριών εισηγμένες στο Χρηματιστήριο.

β) Σε ακίνητα.

γ) Σε δάνεια προς ασφαλισμένους και συνταξιούχους του Ταμείου.

2. Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν :

α) Την αγορά ετοιμών ή μισοτελειωμένων κτισμάτων εντός σχεδίου πόλεως της Αθήνας και του Πειραιά, για την εκμετάλλευση, ή για την εγκατάσταση υπηρεσιών του Ταμείου ή την αγορά οικοπέδων και κτισμάτων οικοπεδικής αξίας.

β) Την ανοικοδόμηση σε ιδιότητα οικοπέδα του Ταμείου, δηλαδή την ανέγερση κτιρίου ή επέκταση κτισμάτων του, με σκοπό την στέγαση των υπηρεσιών ή την εκμετάλλευση και την ανέγερση τουριστικών κέντρων ή κτιρίων που θα λειτουργούν ως санаторία, πρεσβυτήρια κλπ. για την εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων και συνταξιούχων του Ταμείου.

Άρθρο 13.

Αγορά ακινήτων - Ανοικοδομήσεις.

1. Για την αγορά και ανοικοδόμηση ακινήτων απαιτείται :

α) Σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, που θα λαμβάνεται με ψήφους όχι λιγότερους από 2/3 του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Στην απόφαση αυτή, θα πρέπει να καθορίζεται, και το ανώτερο όριο του ποσού το οποίο πρόκειται να διατεθεί για το σκοπό αυτό.

β) Έγκριση της παραπάνω απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου από τον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την αποδέσμευση των απαιτούμενων κεφαλαίων.

2. Η διαδικασία επιλογής και αγοράς ακινήτων διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Π. Δ/τος 715/79 (ΦΕΚ 212/Α/10.9.1979) και δεν επιτρέπεται σε καμμία περίπτωση η υπογραφή του Συμβολαίου της αγοραπωλησίας πριν από την παροχή της έγγραφης έγκρισης του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

3. Για την ανοικοδόμηση σε ιδιότητα γήπεδα, στην οποία περιλαμβάνεται και η κατεδάφιση των παλαιωμένων κτισμάτων που βρίσκονται επ' αυτών, καθώς και για την επισκευή ή διαρρύθμιση ακινήτων ιδιότητων κτισμάτων του Ταμείου τηρείται η διαδικασία η προβλεπόμενη για τα Δημόσια Έργα.

Άρθρο 14.

Φύλαξη Χρεωγράφων.

Τα χρεώγραφα που βρίσκονται στην κυριότητα και κατοχή του Ταμείου καταθέτονται για φύλαξη στο όνομα αυτού σε Τράπεζα, που ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, με προτίμηση την Ιονική - Λαϊκή Τράπεζα Ελλάδας με ίσους όρους.

Άρθρο 15.

Δάνεια.

Τα δάνεια που χορηγούνται από το Ταμείο διακρίνονται σε στεγαστικά και προσωπικά.

Α. Στεγαστικά δάνεια, χορηγούνται σε συνταξιούχους και ασφαλισμένους που έχουν συμπληρώσει πέντε έτη στην ασφάλιση του Ταμείου. Τα δάνεια αυτά χορηγούνται μόνο για την ανέγερση επιδιόρθωση ή επέκταση οικοδομών των δανειζομένων.

1. Το ύψος, ο χρόνος και ο τρόπος εξόφλησης και το επιτόκιο των χορηγούμενων δανείων καθορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. και έγκριση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και οπωσδήποτε μέσα στα

πλαίσια που ορίζουν, εκάστοτε, οι αποφάσεις της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών θεμάτων της Τράπεζας Ελλάδας.

2. Τα δάνεια χορηγούνται με πρώτη πάντοτε υποθήκη επί του ακινήτου. Ειδικά, στις περιπτώσεις εκείνες κατά τις οποίες το ακίνητο είναι βεβαρυνμένο με πρώτη υποθήκη, υπέρ της Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας Ελλάδας, είναι δυνατό το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου να δεχθεί την εγγραφή δεύτερης υπέρ αυτού υποθήκης, εφόσον η αξία του ακινήτου είναι τουλάχιστον διπλάσια του ποσού των δανείων για την εξασφάλιση των οποίων εγγράφονται Α' και Β' υποθήκες.

3. Είναι δυνατή η χορήγηση δανείου για ακίνητο που έχει ήδη υποθηκευθεί εφόσον όμως με το δάνειο που χορηγείται εξοφλείται συγχρόνως το πρώτο δάνειο και κατά συνέπεια εξαλείφεται η υφιστάμενη υποθήκη υπέρ τρίτου, ώστε το Ταμείο να μετατραπεί σε πρώτο ενυπόθηκο δανειστή.

4. Το ακίνητο πρέπει να είναι αστικό, να είναι απαλλαγμένο από κάθε βάρος εμπράγματος ή ρυμοτομίας και να ανήκει εξολοκλήρου στον ασφαλισμένο ή συνταξιούχο, που παρέχει την υποθήκη ή στη σύζυγο αυτού, εφόσον παραχωρήσει την υποθήκη και να είναι ασφαλισμένο σε όλη τη διάρκεια του δανείου σε Ασφαλιστική Εταιρεία της έγκρισης του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου.

5. Το δάνειο χορηγείται με τον όρο της εκχώρησης υπέρ του Ταμείου των προσόδων του υποθηκευμένου ακινήτου που αναποκρίνεται στην εξυπηρέτηση του δανείου, εφόσον δεν υπάρχει ιδιοκατοίκηση.

6. Για τη χορήγηση του δανείου γίνεται εκτίμηση του ακινήτου που προσφέρεται για υποθήκη από Επιτροπή η οποία συγκροτείται με απόφαση του Δ.Σ. από ένα μηχανικό της Νομαρχίας όπου βρίσκεται το ακίνητο, ένα εκτιμητή της Κτηματικής Τράπεζας της Ελλάδας που υποδεικνύεται από την Διοίκηση αυτής και ένα Οικονομικό Έφορο της περιοχής που βρίσκεται το ακίνητο.

7. Η έκθεση της Επιτροπής υποβάλλεται εγγράφως στο Διοικητικό Συμβούλιο για την λήψη της σχετικής απόφασης σε περίπτωση δε διαφωνίας των μελών της Επιτροπής, σχετικά με την αξία του ακινήτου, λαμβάνεται υπόψη το μικρότερο ποσό που προτείνεται.

8. Τα έξοδα ελέγχου τίτλου ιδιοκτησίας του ακινήτου, ο οποίος ενεργείται από δικηγόρο που ορίζεται από το Ταμείο, τα έξοδα εκτίμησης της αξίας του ακινήτου, τα έξοδα σύνταξης συμβολαίων, εξάλειψης υποθήκης και κάθε σχετικό γενικό έξοδο, βαρύνουν αποκλειστικά τον δανειζόμενο από τον οποίο και προκαταβάλλονται, ανεξάρτητα από τη χορήγηση ή όχι του δανείου.

9. Σε περίπτωση που δεν θα συναφθεί το δάνειο, το Ταμείο υποχρεώνεται την επιστροφή του υπόλοιπου των εξόδων που έχουν προκαταβληθεί μετά την αφαίρεση όλων των δαπανών που τυχόν έχουν γίνει.

10. Η χορήγηση του δανείου γίνεται με βάση τους λεπτομερέστερους όρους τους οποίους τυχόν θα ορίσει το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου και μέσα στα πλαίσια των κειμένων διατάξεων και των εκάστοτε αποφάσεων της Επιτροπής Νομισματικών - Πιστωτικών θεμάτων της Τράπεζας Ελλάδας.

11. Επιτρέπεται η εξόφληση των ενυπόθηκων δανείων από τη λήξη της προθεσμίας, αφού παρακρατηθούν οι δεδουλευμένοι τόκοι ενός εξαμήνου καθώς και η μείωση του χρόνου εξόφλησης με ανάλογη αύξηση των χρεωλύτρων μετά από απόφαση σε κάθε περίπτωση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Β. Προσωπικά τοκοχρεωλυτικά δάνεια χορηγούνται στους συνταξιούχους και ασφαλισμένους του Ταμείου που έχουν συμπληρώσει πέντε έτη ασφάλισης.

1. Η εξόφληση των δανείων αυτών ενεργείται με μηνιαίες τοκοχρεωλυτικές δόσεις, των οποίων ο αριθμός δεν είναι δυνατό να υπερβεί τις τριάντα έξι (36) και με επιτόκιο ίσο προς αυτό που εισπράττεται κάθε φορά για τις

καταθέσεις Ταμειευτηρίου στις Τράπεζες και ασφαλιστροί με 1%.

2. Η παροχή των δανείων αυτών επιτρέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις δικαιολογημένες από σοβαρές απρόβλεπτες ανάγκες αυτού που θα υποβάλλει αίτηση, μετά από αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, αφού τηρηθούν οι γενικές αποφάσεις του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και της Επιτροπής Νομισματικών και Πιστωτικών Θεμάτων που ισχύουν κάθε φορά για το θέμα αυτό.

3. Το ποσό του δανείου που πρέπει να χορηγηθεί, για μεν τους συνταξιούχους δεν μπορεί να είναι ανώτερο από τρεις μηνιαίες συντάξεις, για δε τους ασφαλισμένους δεν μπορεί να είναι ανώτερο από τις αποδοχές επί των οποίων αποδίδονται ασφαλιστικές εισφορές ενός μηνός για όσους έχουν υπηρεσία πέντε έτη με αντίστοιχη ασφάλιση στο Ταμείο, δύο μηνών για όσους έχουν υπηρεσία με αντίστοιχη ασφάλιση άνω των έξι και μέχρι οκτώ έτη συμπληρωμένα και τριών μηνών για όσους έχουν υπηρεσία με αντίστοιχη ασφάλιση περισσότερα από οκτώ έτη συμπληρωμένα.

4. Πριν εξοφληθεί ολοσχερώς δάνειο που έχει χορηγηθεί σε καμμία περίπτωση δεν παρέχεται νέο.

5. Η απόδοση των μηνιαίων τοκοχρεωλυτικών δόσεων πραγματοποιείται σύμφωνα με την απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, που είναι σχετική με το θέμα αυτό, είτε με την παρακράτηση των δόσεων από τον εργοδότη κατά την καταβολή των αποδοχών του δανειζόμενου, είτε με την κατάθεση, απ' αυτόν που πήρε το δάνειο, της μηνιαίας τοκοχρεωλυτικής δόσης απ' ευθείας στην Τράπεζα, που έχει οριστεί για το σκοπό αυτό από το Διοικητικό Συμβούλιο του Ταμείου, σύμφωνα με τη σχετική έγγραφη ειδοποίηση της υπηρεσίας του προς τον υπόχρεο οφειλέτη.

6. Σε περίπτωση καθυστέρησης μιας δόσης του μηνιαίου τοκοχρεωλυτικού δανείου, που χορηγήθηκε σύμφωνα με τα παραπάνω, περισσότερο από ένα μήνα, αφοτου η δόση καταστεί απαιτητή και εφόσον ο οφειλέτης δεν καταβάλλει τα οφειλόμενα μέσα σε προθεσμία επτά ημερών από την κοινοποίηση σ' αυτόν της σχετικής εντολής του Ταμείου για την πληρωμή, γίνεται αυτοδικαίως αμέσως απαιτητό ολόκληρο το οφειλόμενο υπόλοιπο κεφαλαίου και δεδουλευμένων τόκων.

7. Το οφειλόμενο αυτό υπόλοιπο υπολογίζεται με το νόμιμο τόκο υπερημερίας που ισχύει κάθε φορά και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις «περί εισπράξεως των δημοσίων εσόδων», όπως αυτός τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα και ισχύει κάθε φορά, σύμφωνα με την ειδική διαδικασία του νόμου αυτού, χωρίς να αποκλείεται η επιδίωξη της προστασίας των συμφερόντων του Ταμείου με τη δικαστική οδό.

8. Σε περίπτωση θανάτου ή εξόδου από την υπηρεσία, αυτού που έχει δανεισθεί, το δάνειο που έχει χορηγηθεί παρακρατείται, σύμφωνα με τη σύμβαση από τις παροχές αν αυτός ή οι απ' αυτόν έλκοντες δικαιώματα δικαιούνται παροχές από το Ταμείο.

9. Σε περίπτωση κατά την οποία αυτός που έχει δανεισθεί δεν δικαιούται παροχές τηρείται η σύμβαση απ' αυτόν ή τους κληρονόμους του, διαφορετικά το Ταμείο προβαίνει στη λήψη των νόμιμων μέτρων για την προστασία των συμφερόντων του.

Άρθρο 16.

Τα άρθρα 18, 19, 20, 21, 27, 28, 29 και 30 του Καταστατικού του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας όπως διαμορφώθηκαν με την 61035/Ε/1928/1961 (ΦΕΚ 325/Β/1961) απόφαση των Υπουργών Εμπορίου και Εργασίας και στη συνέχεια όπως τροποποιήθηκαν τα άρθρα 18 και 30 με τις Α.Υ.Ε. 35617/Σ. 570/31.5.62 (ΦΕΚ 187/62 τ. Β') και 63596/Σ.533/67 καταργούνται από της ισχύος τούτου.

Στον Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 26 Μαΐου 1987.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΣΠΥΡΟΣ ΚΑΛΟΥΔΗΣ

ΓΕΩΡΓ. - ΑΛ. ΜΑΓΚΑΚΗΣ

(5)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 196

Μεταφορά πλεονασμάτων του Κλάδου Ασθενείας του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού ΟΤΕ στον Κλάδο Συντάξεως αυτού.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν.861/79 (ΦΕΚ 2/Α/5.1.79), όπως τροποποιήθηκε με το άρ. 8 του Ν.1276/82 (ΦΕΚ 100/Α/24.8.82).

2. Τις διατάξεις των άρθρων 23 (παρ. 1), 24 (παρ. 1 και 2 περιπτ. γ') και 27 (παρ. 1, περ. δ') του Ν.1558/85 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα».

3. Την γνώμη του Δ.Σ. του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού ΟΤΕ, που διατυπώθηκε κατά τις με αριθμ. 2891/86 και 2893/86 συνεδριάσεις του.

4. Την απόφαση των Πρωθυπουργού και Υπουργού Οικονομικών αριθμ. 2389/87 (ΦΕΚ 81/87 τ.Β') «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομικών».

5. Την γνώμη του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφαλείας, που διατυπώθηκε κατά τη συνεδριάσή του αριθμ. 28/1.10.86 της ΚΔ' περιόδου.

6. Την απόφαση του Πρωθυπουργού και Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων αριθ. 200/20.2.87 (ΦΕΚ 91/87 τ.Β') «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

7. Την 167/1987 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, ύστερα από πρόταση των Υφυπουργών Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Οικονομικών, αποφασίζουμε :

Άρθρο μόνο.

Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 2 του Β.Δ/τος 244/1966 (ΦΕΚ 66/Α/26.3.66), περί Κανονισμού Περιθάλψεως Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού ΟΤΕ, προστίθεται παράγραφος 3, που έχει ως εξής :

«3. Για την αντιμετώπιση εκτάκτων και επειγουσών αναγκών του Κλάδου Συντάξεως του Ταμείου, επιτρέπεται με απόφαση του Διοικητικού του Συμβουλίου και έγκριση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η εφάπαξ μεταφορά πλεονασμάτων του Κλάδου Ασθενείας στον Κλάδο Συντάξεως».

Στον αρμόδιο Υπουργό Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 26 Μαΐου 1987

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΚΑΙ ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΣΠΥΡΟΣ ΚΑΛΟΥΔΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

(6)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 197

Αναλυτικό πρόγραμμα Ιστορίας της Γ' τάξης του Δημοτικού σχολείου.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις των άρθρων 4 (παρ. 11, περίπτωση ε') και 24 (παράγραφος 2, περίπτωση γ') του Ν. 1566/1985» για τη δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 167 τ. Α').

2. Την πρόταση 34/1986 του Τμήματος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 24 του Νόμου 1566/85:

3. Τη γνωμοδότηση του Συμβουλίου Επικρατείας αριθ. 560/1986 με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αποφασίζουμε :

Άρθρο 1.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Α' ΜΕΡΟΣ : Γενικά.

Ι. Σκοπός του μαθήματος.

Σκοπός του μαθήματος της Ιστορίας είναι να βοηθήσει τα παιδιά :

Να έρθουν σε πρώτη γνωριμία με τον ιστορικό βίο του ελληνικού έθνους και της ιδιαίτερης πατρίδας τους.

Να πάρουν μια γενική εικόνα των πιο σημαντικών γεγονότων από την παγκόσμια ιστορία, εκείνων που συνδέονται με την ελληνική ή διαδραμάτισαν αποφασιστικό ρόλο για τις τύχες του κόσμου.

Να έχουν μια πρώτη εξοικείωση με τον ιστορικό τρόπο σκέψης για την κατανόηση των αιτιωδών σχέσεων που διέπουν τα ιστορικά φαινόμενα.

Να κατανοήσουν την ιστορική συνέχεια του Έθνους και την προσφορά του στην εξέλιξη του πολιτισμού.

Να ασκηθούν στον τρόπο εργασίας και τις τεχνικές που προσδιάζουν στην ιστορική επιστήμη (συλλογή, ταξινόμηση και έλεγχος ιστορικού υλικού, ερμηνεία χαρτών και σχεδιαγραμμάτων, διατύπωση και επαλήθευση υποθέσεων, συναγωγή αρχών κ.τ.λ.).

Να αναπτύξουν εποικοδομητική στάση απέναντι στην ιστορική μάθηση (περιέργεια και ενδιαφέρον, πνεύμα αντικειμενικότητας, επιθυμία για διεύρυνση των ιστορικών τους γνώσεων).

Να αξιολογούν σωστά και να φρονιματίζονται από τις δημιουργικές πράξεις, αλλά και από τα σφάλματα των παλαιότερων, ώστε να αναπτύξουν τη δυνατότητά τους για συνειδητή και ελεύθερη συμμετοχή στη ζωή του λαού μας και στην ευρύτερη κοινότητα των εθνών.

Να αναπτύξουν το συναίσθημα της αγάπης προς την Πατρίδα και τα δημοκρατικά ιδεώδη.

Β' ΜΕΡΟΣ

**ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ
ΠΡΟ-Ι-ΣΤΟΡΙΑ**

Α'. Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ.— Κατώτερη και μέση παλαιολιθική εποχή.

Η γη πριν από εκατομμύρια χρόνια. Αιγαίδα.

Ο άνθρωπος πριν από πολλές χιλιάδες χρόνια. Τροφo-συλλέκτης.

Η επινόηση του πρώτου γενικού εργαλείου.

Οι πάγοι σκεπάζουν τη γη.

Η ανακάλυψη της φωτιάς. Ο μύθος του Προμηθέα.

Η εφεύρεση του τσεκουριού.

Ο άνθρωπος κατοικεί σε σπηλιές.

Πρώτες μορφές επικοινωνίας. Γλωσσική επικοινωνία.

Β'. Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ.— Ανώτερη παλαιολιθική εποχή.

Ένας άλλος άνθρωπος. Νέα εργαλεία και όπλα.

Συστηματικότερο κυνήγι.

Η φύση και ο μάγος. Οι βραχογραφίες.

Θρησκευτική ζωή.

Ο άνθρωπος κατασκευάζει τις πρώτες κατοικίες.

Γ'. Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ.— Νεολιθική εποχή.

Συνεχείς αλλαγές στη φύση.

Ο άνθρωπος διαλέγει τους τόπους που θα κατοικήσει.

Καλλιέργεια της γης. Εξημέρωση ζώων. Ο μύθος της Δήμητρας.

Οι πρώτοι οικισμοί. Σέσκλο, Διμήνη, Χοιροκοιτία.

Ο άνθρωπος κατασκευάζει πήλινα σκεύη, εμπορεύεται και ταξιδεύει.

Δ'. Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΑ.— Εποχή του Χαλκού.

Ένα καινούργιο υλικό, το μέταλλο. Ο μύθος του χάλκινου γίγαντα Τάλω.

Η ζωή σε άλλες χώρες.

Η ανακάλυψη του τροχού.

Η ζωή στα νησιά του Αιγαίου.

Η ζωή στην ηπειρωτική Ελλάδα.

ΠΡΩΤΟ-Ι-ΣΤΟΡΙΑ

Ε'. Η ΖΩΗ ΣΤΗ ΜΙΝΩ-Ι-ΚΗ ΚΡΗΤΗ.

Ανακτορικά κέντρα.

Μινωϊκή Θαλασσοκρατορία.

Κοινωνική και πολιτική οργάνωση (Δημόσια και ιδιωτική ζωή).

Τέχνη και Θρησκεία.

Μύθος Λαβυρίνθου-Δαίδαλος και Ίκαρος.

Ο μύθος του Μινώταυρου.

Η γραφή στα χρόνια του Μίνωα.

Ο δίσκος της Φαιστού.

Καταστροφή του μινωϊκού πολιτισμού-Μύθος Ατλαντίδας.

ΣΤ'. Η ΖΩΗ ΣΤΙΣ ΜΥΚΗΝΕΣ.

Μυκηναϊκά κέντρα.

Δημόσια και ιδιωτική ζωή.

Τέχνη και θρησκεία.

Εξάπλωση της κυριαρχίας των Αχαιών, Κρήτη, Κύπρος, Παρακμή.

Η Αργοναυτική εκστρατεία.

Ο μύθος του Ηρακλή.

Ο Τρωϊκός πόλεμος.

Οι περιπέτειες του Οδυσσέα.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Ι. ΠΡΟ-Ι-ΣΤΟΡΙΑ

Α'. Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ.

Το φυσικό περιβάλλον, οι αλλαγές που έγιναν και η ζωή του ανθρώπου μέσα σ' αυτό.

Επινόηση από τον άνθρωπο ενός γενικού εργαλείου. Η ανακάλυψη της φωτιάς. Η πρώτη μορφή οικογενειακής ζωής. Η εφεύρεση του τσεκουριού. Σχετικοί μύθοι.

Β'. Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

Η εμφάνιση του σύγχρονου και η εφεύρεση νέων εργαλείων και όπλων.

Ανιμισμός, ζωγραφική και μαγεία, πεποιθήσεις, ταφικά έθιμα.

Γ'. Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ.

Οι αλλαγές στο φυσικό περιβάλλον και η αντίδραση του ανθρώπου στη νέα κρίση. Επιλογή τόπων εγκατάστασης, εξημέρωση ζώων και καλλιέργεια της γης. Οι

πρώτοι οικισμοί και χαρακτηριστικοί οικισμοί στην Ελλάδα. Η εμφάνιση της Κεραμεικής, του εμπορίου, της ναυτιλίας και της θρησκείας. Σχετικοί μύθοι.

Δ'. Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΑ.

Η ανακάλυψη του χαλκού και άλλων μετάλλων και η χρήση τους στην κατασκευή εργαλείων, όπλων, σκευών, κοσμημάτων κ.λ.π. Η εξέλιξη στην Αίγυπτο και Μεσοποταμία. Η διαφορετική εξέλιξη της ζωής στα νησιά του Β. Αιγαίου, τις Κυκλάδες και την Ηπειρωτική Ελλάδα. Σχετικοί μύθοι.

II. ΠΡΩΤΟ-ΙΣΤΟΡΙΑ

Α'. Η ΖΩΗ ΣΤΗ ΜΙΝΩ-Ι-ΚΗ ΚΡΗΤΗ.

Τα ανάκτορα ως αρχιτεκτονική και καλλιτεχνική έκφραση της εποχής και ως κέντρα διοίκησης και οργάνωσης της οικονομικής, κοινωνικής και θρησκευτικής ζωής. Η μινωική θαλασσοκρατορία. Η μινωική γραφή. Η καταστροφή του μινωικού πολιτισμού. Σχετικοί μύθοι.

Β'. Η ΖΩΗ ΣΤΙΣ ΜΥΚΗΝΕΣ.

Τα μυκηναϊκά κέντρα. Η ζωή των Μυκηναίων σε συσχετισμό με τη ζωή των Μινωϊτών. Η Τέχνη και η θρησκεία τους. Ο μύθος του Ηρακλή. Η εξάπλωση της μυκηναϊκής κυριαρχίας, Κρήτη, Κύπρος. Η παρακμή. Η Αργοναυτική εκστρατεία, ο Τρωϊκός πόλεμος και οι περιπέτειες του Οδυσσέα.

ΜΕΡΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

I. ΠΡΟ-ΙΣΤΟΡΙΑ

Α'. Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΣ.

1. Η γη πριν από εκατομύρια χρόνια. Η μορφή της γης πριν από την εμφάνιση του ανθρώπου. Μεταβολές από φυσικές αιτίες και από την επέμβαση του ανθρώπου. Η Αιγαιίδα. Μύθοι κατακλυσμού-Τιτανομαχίας.

2. Ο άνθρωπος κατασκευαστής. Στοιχεία από τη ζωή του και από τον τρόπο που ικανοποιούσε τις βασικές του ανάγκες (τροφή, ντύσιμο, κατοικία κ.τ.λ.).

3. «Αμύγδαλο»: το πρώτο εργαλείο που κατασκεύασε ο άνθρωπος. Υλικά κατασκευής του και χρήσεις. Η κατασκευή του αποτέλεσμα της επινοητικότητας του ανθρώπου.

4. Η περίοδος των παγετώνων. Αλλαγές στη ζωή των ζώων και του ανθρώπου. Ο άνθρωπος επιβιώνει σε αντίθεση με ζώα που εξαφανίστηκαν.

Στοιχεία από την πανίδα και τη χλωρίδα της Ελλάδας εκείνης της περιόδου.

5. Η ανακάλυψη της φωτιάς. Ποια ανάγκη οδήγησε στην ανακάλυψή της. Πώς ανακαλύφθηκε. Τι πρόσφερε η φωτιά στον άνθρωπο. Ο μύθος του Προμηθέα.

6. Τσεκούρι: το πρώτο σύνθετο εργαλείο του ανθρώπου. Κατασκευή και χρήση του. Άλλα εργαλεία και όπλα. Επιπτώσεις τους στη ζωή του ανθρώπου. Μετάβαση από το στάδιο του συλλέκτη σ' εκείνο του κυνηγού. Συμβολική χρήση του τσεκουριού.

7. Η σπηλιά ως κατοικία του ανθρώπου. Πότε και πώς ο άνθρωπος χρησιμοποίησε τις σπηλιές ως κατοικία. Τι πρόσφερε η σπηλιά στον άνθρωπο. Ελληνικά σπήλαια που χρησιμοποιήθηκαν ως κατοικίες. Συσχετισμοί με μύθους.

8. Ο άνθρωπος σχηματίζει οικογένεια. Παράγοντες που συνετέλεσαν σ' αυτό. Επιπτώσεις της οικογενειακής ζωής στα μέλη της οικογένειας και στην αύξηση του πληθυσμού.

9. Η γλωσσική επικοινωνία των ανθρώπων. Ο ρόλος της οικογένειας και της συμβίωσης των ανθρώπων στην ανάπτυξη της ομιλίας. Η συμβολή του ομαδικού κυνηγιού και της συνεργασίας σ' αυτό.

Β'. Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

1. Ο έμφρων άνθρωπος. Χαρακτηριστικές διαφορές από τον άνθρωπο κατασκευαστή. Νέα εργαλεία και όπλα. Βελτίωση της κυνηγετικής τέχνης.

2. Ο άνθρωπος ανακαλύπτει τη φύση, επινοεί διάφορους τρόπους κυνηγιού και φτάνει στη διαμόρφωση της ανιμιστικής αντίληψης. Επιπτώσεις του ανιμισμού στις σχέσεις του ανθρώπου με τη φύση.

3. Ο άνθρωπος συνομιλεί με τη φύση: ο μάγος. Η εμφάνιση του μάγου συνέπεια της ανιμιστικής αντίληψης. Ο ρόλος του μάγου και η θέση του στην ομάδα. Μαγική ικανότητα και γνώση. Συσχετισμός με σημερινούς «μάγους».

4. Ο άνθρωπος εκφράζεται με την τέχνη. Ζωγραφική σε βράχους και σε άλλα αντικείμενα. Σχέση της ζωγραφικής με το κυνήγι, τον ανιμισμό και τη μαγεία. Σπήλαιο Αλταμίρας.

5. Ο άνθρωπος οργανώνεται σε ομάδες και επιβάλλει τους πρώτους νόμους. Οι πρώτες απαγορεύσεις για τα μέλη της ομάδας συνέπεια της ανιμιστικής αντίληψης. Αυστηρή τιμωρία για την παραβίασή τους. Συσχετισμοί με σημερινές επιβιώσεις.

6. Ο άνθρωπος κατασκευάζει τις πρώτες κατοικίες του. Ανάγκες που επέβαλαν την κατασκευή κατοικίας και δυνατότητα του ανθρώπου να παραμείνει στο ίδιο μέρος για μεγαλύτερο διάστημα. Συσχετισμοί με σημερινές κατοικίες.

Γ'. Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΣ.

1. Νέες αλλαγές στη φύση δημιουργούν νέα κρίση για τον άνθρωπο. Λιώνουν οι πάγοι και το κλίμα γίνεται σαν το σημερινό. Αλλάζει η χλωρίδα και η πανίδα. Ο άνθρωπος αντιδρά διαφορετικά από τα ζώα και όχι μόνο προσαρμόζεται αλλά και αξιοποιεί τις νέες συνθήκες. Αλλαγές και στη ζωγραφική.

2. Ο άνθρωπος επιλέγει τόπους για μόνιμη εγκατάσταση. Κριτήρια για την επιλογή του τόπου. Διεύρυνση των ανθρώπινων ομάδων. Διεύρυνση της συνεργασίας. Αρχή του καταμερισμού της εργασίας. Αρχή - Τελειοποίηση εργαλείων και όπλων.

3. Ο άνθρωπος εξημερώνει ζώα και καλλιεργεί τη γη. Από τροφοσυλλέκτης και κυνηγός γίνεται κτηνοτρόφος και γεωργός. Η παραγωγή της τροφής επαναστατική αλλαγή στη ζωή του ανθρώπου. Ο μύθος της Δήμητρας.

4. Ο άνθρωπος σχηματίζει τους πρώτους συννοικοισμούς. Σέσκλο-Διμήνη-Χοιροκοιτία. Προϋποθέσεις για τη δημιουργία οικισμών. Συνέπειες. Ομοιότητες και διαφορές των οικισμών.

5. Ο άνθρωπος κατασκευάζει πηλίνα σκεύη, εμπορεύεται και ταξιδεύει. Τρόπος κατασκευής των πηλινών δοχείων και χρήσεις τους. Η ανταλλαγή προϊόντων, η πρώτη μορφή εμπορίου. Τα πρώτα πλοία. Συσχετισμοί με αντίστοιχες σημερινές δραστηριότητες.

6. Η πρώτη έκφραση του θρησκευτικού συναισθήματος. Η θεότητα της Μεγάλης Μητέρας. Άλλες θεότητες.

7. Οι ελληνικοί θεοί. Οι θεοί του Ολύμπου. Μικρότεροι θεοί. Ημίθεοι. Ομοιότητες και διαφορές από τους ανθρώπους.

Δ'. Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΑ ΜΕΤΑΛΛΑ.

1. Ο άνθρωπος ανακαλύπτει και χρησιμοποιεί το χαλκό και άλλα μέταλλα. Πού και πώς ανακαλύφθηκε ο χαλκός. Χρήσεις των μετάλλων. Συνέπειες από τη χρήση τους. Ο μύθος του χάλκινου γίγαντα. Συσχετισμοί με ανακαλύψεις νέων υλικών σήμερα.

2. Η ζωή των ανθρώπων εξελίσσεται διαφορετικά από τόπο σε τόπο. Οι εξελίξεις στην Αίγυπτο και τη Μεσοποταμία. Η διαφοροποίηση των εξελίξεων στην Ελλάδα. Παράγοντες εξέλιξης. Συσχετισμοί με σημερινές καταστάσεις.

3. Η ζωή στα νησιά του Β. Αιγαίου και τις Κυκλάδες στην πρώιμη και μέση χαλκοκρατία. Ανάπτυξη της ναυτιλίας, του εμπορίου και της μεταλλουργίας. Παράγοντες της ανάπτυξης. Ο ρόλος των νησιών στην επικοινωνία ανάμεσα στην ηπειρωτική Ελλάδα και τη Μ. Ασία. Πειρατεία.

4. Η ζωή στην ηπειρωτική Ελλάδα την ίδια περίοδο. Θέσεις οικισμών, είδη σπιτιών, ασχολίες κατοίκων. Σύγκριση με τη ζωή στα νησιά και τις χώρες της Ανατολής. Καταστροφές οικισμών.

II. ΠΡΩΤΟ-ΙΣΤΟΡΙΑ

A'. Η ΖΩΗ ΣΤΗ ΜΙΝΩΙΚΗ ΚΡΗΤΗ.

1. Τα θαυμαστά ανάκτορα της Κρήτης (Κνωσός). Στοιχεία του μεγέθους, των χώρων, της λειτουργίας, των ανέσεων και της καλλιτεχνικής τους διακόσμησης. Ο Μίνωας ως εκπρόσωπος αυτής της εποχής. Οι καταστροφές των ανακτόρων.

2. Η ζωή των Μινωιτών στα ανακτορικά κέντρα και την ύπαιθρο. Συγκεντρωτική οργάνωση και θεοκρατική διοίκηση. Ασχολίες των κατοίκων. Γιορτές και διασκέδασεις. Η θέση της γυναίκας.

3. Η μινωική θαλασσοκρατία. Ο πλούτος των Μινωιτών αποτέλεσμα της θαλασσοκρατορίας τους. Μινωικά πλοία. Επέκταση και ανάπτυξη του εμπορίου. Η εξασφάλιση της ειρήνης. Ναυτικές και εμπορικές βάσεις. Κυριαρχία σε άλλους τόπους.

4. Η ανάπτυξη της τέχνης και η θρησκευτική ζωή στη μινωική Κρήτη. Ζωγραφική, κεραμική, μεταλλοτεχνία κ.τ.λ. Χαρακτηριστικά των θεμάτων και της τεχνοτροπίας. Ο ρόλος της τέχνης στη ζωή, συσχετισμοί με προηγούμενα. Θρησκεία, θρησκευτικές γιορτές, τόποι λατρείας, ο ρόλος του βασιλιά και της βασίλισσας.

5. Η ανάπτυξη της αρχιτεκτονικής. Μύθος του λαβύρινθου. Δαίδαλος και Ίκαρος.

6. Τα πρώτα σημάδια γραφής και τυπογραφίας στην Ελλάδα. Ο Δίσκος της Φαιστού. Ιερογλυφική γραφή. Σπειρωτή διάταξη. Παράσταση αριθμών. Γραμμική γραφή.

7. Η καταστροφή του μινωικού πολιτισμού. Ο μύθος του Μινώταυρου. Η έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας. Ο μύθος της Ατλαντίδας.

B'. Η ΖΩΗ ΣΤΙΣ ΜΥΚΗΝΕΣ.

1. Οι Μυκήνες και τα άλλα μυκηναϊκά κέντρα. Η θέση των Μυκηνών και η έκταση του μυκηναϊκού κόσμου. Τα κυκλώπεια έργα. Ο πλούτος και η δύναμη των Μυκηνών, όπως παρουσιάζεται στους μύθους και επιβεβαιώνεται από τα αρχαιολογικά ευρήματα.

2. Η ζωή των Μυκηναίων. Ομοιότητες και διαφορές μεταξύ Μυκηναίων και Μινωιτών. Το αγωνιστικό πνεύμα και η πολεμική τέχνη χαρακτηριστικά των Μυκηναίων. Ομοιότητες και διαφορές στη διοικητική οργάνωση μεταξύ Κρήτης και Μυκηνών.

3. Η τέχνη και οι θεοί των Μυκηναίων. Αρχιτεκτονική, ζωγραφική, κεραμική, μεταλλοτεχνία, κατασκευή μουσικών οργάνων. Θολωτοί τάφοι. Τεχνικά έργα. Θεές και Θεοί, θρησκευτικές εκδηλώσεις. Ομοιότητες και διαφορές με τη μινωική θρησκεία.

4.5.6. Ο Ηρακλής. Μερικά από τα δώδεκα ξακουστά κατορθώματά του. Άλλα κατορθώματα και εκστρατείες του. Το τέλος του ήρωα. Ο Ηρακλής γίνεται αθάνατος.

7. Η εξάπλωση της μυκηναϊκής κυριαρχίας. Οι Μυκηναίοι στην Κρήτη και στην Κύπρο. Η προσφορά του Μυκηναϊκού πολιτισμού. Η πρώτη μορφή της κοινής ελληνικής γλώσσας. Η παρακμή των Μυκηνών.

8.9. Η Αργοναυτική εκστρατεία. Ο μύθος ως ερμηνεία των εκστρατειών των Μυκηναίων. Αιτία της εκστρατείας. Ο συμβολισμός του χρυσόμαλλου δέρματος. Η εκστρατεία. Η βοήθεια της Μήδειας. Η επιστροφή και το άδοξο τέλος του Ιάσωνα. Οι Μήδοι απόγονοι της Μήδειας.

10.11. Ο Τρωϊκός πόλεμος. Πραγματικότητα και μύθος. Η θυσία της Ιφιγένειας. Ο δεκάχρονος πόλεμος. Οι Μυκηναίοι βασιλιάδες. Ο Δούρειος Ίππος και η καταστροφή της Τροίας.

12.13. Οι περιπέτειες του Οδυσσέα. Αιτία των περιπετειών. Οι διαδοχικές περιπλανήσεις. Η επιστροφή στην πατρίδα. Η εκδίκηση και το τέλος του Οδυσσέα.

Άρθρο 2.

1. Κάθε διάταξη που αντίκειται στις ρυθμίσεις του παρόντος καταργείται από της ισχύος αυτού.

2. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από το σχολικό έτος 1986-87.

Στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 28 Μαΐου 1987

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ